

Overzicht acties t.a.v. mogelijke hardheden

1. Partnerbegrip (trouwpartners/ Omtzigtpartners)	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	- Stas geeft in (nog te verzenden) antwoord op lid Hijncin aan dat in de geest van de motie Ladders en de motie Ladders en van Weyenberg begin volgend jaar initiatief wordt genomen voor een gesprek hierover met de beleidsministeries. - SZW verkent onbedoelde partnerschappen (m Toeslagen, Toeslagen verricht o.a. data-analyse. Vervolggesprek januari. - Toeslagen haalt knellende punten bij partnerschap op uit organisatie. - Aanpassing partnerbegrip in Belastingplan 2021
2. Update casussen schrijnende gevallen	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	- Oprichting interdepartementale werkgroep (J&V, BZK, SZW, VWS en FIN) gericht op problematiek rond gezinnen waarvan één van de partners geen verblijfsrecht heeft, waardoor als gevolg van het koppingsbeginsel de rechtmatig verblijvende partner geen aanspraak kan maken op toeslagen (zie ook punt 5 update casussen schrijnende gevallen) - In kaart brengen vervolg pilot gericht op versneld toekennen van kinderbijslag en kindgebonden budget aan vrouwen die met hun kind(eren) in de vrouwenopvang terechtkomen. - Onderzoek naar opties alternatief toeslagenstelsel - Kabinet blijft kijken of er oplossingen mogelijk zijn voor schrijnende situaties in het huidige stelsel. Waar nodig zal hier nader onderzoek naar worden gedaan.
3. 21 punten lijst	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	PM: check ☐ ☐
4. Vraag Omtzigt over harde aanpak inkomensafhankelijke bijdrage Zvw/zorgpremie	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	- In reactie op de Kamervraag is aangegeven dat de Kamer hier voorafgaande aan het notaoverleg van 1 februari over wordt geïnformeerd (onderdeel Kamerbrief Notaoverleg 1 februari, <u>verzending voorzien op 18/01</u>, olv UHB/☐). O.a. DGFZ en VWS betrokken bij beantwoording. - DGFZ geeft aan dat eind januari een gesprek tussen Stas TD en minister van Medische Zorg plaats heeft over signalen en hardheden. De mogelijke hardheid bij het niet betalen van de zorgpremie zou eventueel in dit gesprek meegenomen kunnen worden.
5. Interdepartementale werkgroep over verbreding herstel	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	- Nieuwe werkgroep wordt ingericht om inhoudelijke uitwerking van regelingen voor andere toeslagen vorm te geven (compensatieregeling/ O/GS regeling). Er is geen reden gezien om de hardheidsregeling te verbreden.
6. Overige punten (PM, nader uitzoeken)	

UITWERKING

1. Partnerbegrip (trouwpartners/ Omtzigtpartners)
<u>Lopende/toegezegde acties</u> - Stas geeft in (nog te verzenden) antwoord op lid Hijink aan dat in de geest van de motie Lodders en de motie Lodders en van Weyenberg begin volgend jaar initiatief wordt genomen voor een gesprek hierover met de beleidsministeries. - SZW verkant onbedoelde partnerschappen i.s.m. Toeslagen, Toeslagen verricht o.a. data-analyse. Vervolggesprek januari. - Toeslagen haalt knellende punten bij partnerschap op uit organisatie. - Aanpassing partnerbegrip in Belastingplan 2021
<u>Achtereinde:</u> Sinds 2011 nieuw partnerbegrip dat voor zowel de inkomstenbelasting als toeslagen geldt. Na v. motie van lid Omtzigt, Tang en Cramer is een bepaling opgenomen om een ongelijke behandeling van "samengestelde gezinnen" enerzijds en "traditionele gezinnen" anderzijds te voorkomen ("trouw tax").¹ De uitzonderingsbepaling leidt tot onbedoelde en ongewenste partnerschappen ten aanzien van toeslagen in de praktijk. Dit omdat zij ook van toepassing is als in de praktijk helemaal geen sprake is van een samengesteld gezin dat vergelijkbaar is met een gehuwd paar met één of meer minderjarige kinderen.
<u>Interne en externe signalen</u> - Sociaal Raadleden en Nationale ombudsman geven diverse voorbeelden, zie ook rapport 'Toeslagapartner tegen wil en dank'.² - Raad van State stelt dat de uitwerking van de wet veel verder gaat dan de wetgever heeft beoogd - ADR: geeft aan dat BD/T de afwijkingen actief moeten controleren. - Bezwaarmedewerker Toeslagen/BD: (1) Zus met mindejarig kind dat tijdelijk onderdak biedt aan haar werk- en woningzoekende broer, die kort ervoor uit detentie was vrijgekomen. De zus raakt hierdoor de ALO-kop van het KGB kwijt en ook haar KOT omdat haar 'partner' niet werkt. (2) Moeder van 46 jaar die tijdelijk de verstaafde en dakloze vriend van haar dochter in huis neemt omdat voor de vriend een plaatsje moest worden gezocht in een instelling waar hij voor zijn problemen kan worden behandeld. PM
<u>Kamervragen en moties</u> - Lid Hijink (SP), 13 december 2019 (kenmerk 2019225158). Geen zorgtoeslag door mogelijke fraude met de Basisregistratie Personen. Casus van een huurder die zorgtoeslag is misgelopen omdat de huiseigenaar en haar kind nog op het adres bleken ingeschreven te zijn. - Stas geeft in reactie vragen Hijink (nog te verzenden!) aan dat in de geest van de motie Lodders en de motie Lodders en van Weyenberg begin volgend jaar initiatief wordt genomen voor een gesprek hierover met de beleidsministeries. - Motie Lodders en motie Lodders en van Weyenberg PM
<u>Bijlage: update lijst 'Cases en situaties' schrijnende gevallen</u> - Zie punt 1 t/m 4 en 6; de casussen staan op groen.

¹ Daarop is met ingang van 1 januari 2012 artikel 3, lid 2, onderdeel e Awir en artikel 1.2, lid 1, onderdeel e, Wet IB 2001 ingevoerd. Zie ook Kamerstukken II 2009/2010, 3212/8, nr. 41 en herhaald in Kamerstukken II 2010/2011, 32504, nr. 59.

² Rapport Sociaal Werk Nederland 'Toeslagapartner tegen wil en dank' van 1 april 2019 en de brief van de Nationale ombudsman aan de staatssecretaris van SZW van 7 februari 2020, kenmerk 201910874

³ Conclusie in zaak nr. 201407312/2/A2 en 201407315/2/A2, ECLI:NL:RVS:2015:1217, r.o. 3.22.

Belastingplan 2021 – aanpassingen t.a.v. partnerbegrip* (Check)

- 1) De uitzondering op het toeslagpartnerbegrip voor zakelijke huur is ook van toepassing in situaties waarin twee personen beiden met een derde een zakelijke huurovereenkomst hebben. Ingeval één van beide partners niet huurt van de andere partner, maar beide partners van een (en dezelfde) derde huren, kan nu ook een beroep op de uitzondering worden gedaan.
- 2) Knip in het toeslagjaar
- 3) Uitbreiding van de reeds bestaande uitzonderingsmogelijkheid voor ongehuwden waarvan de partner in een verpleeg- of verzorgingshuis zit om niet als toeslagpartner aangemerkt te worden. Met een maatregel in dit wetsvoorstel wordt deze uitzondering ook mogelijk voor gehuwden.

Interne interdepartementale trajecten

- Stas geeft in brief aan dat in de geest van de motie Lodders en de motie Lodders en van Weyenberg begin volgend jaar initiatief wordt genomen voor een gesprek hiervoor met de beleidsministeries, verzorging, 'lijst schrijnende gevallen' (update 5 oktober jl.)
- SZW gestart met verkenning onbedeelde partnerschappen. Toeslagen verricht o.a. datanalyse (medio januari). Aanpak onderzoek:
 - o een werkgroep vormen met Fin, SZW en B/T (later: basen rol VWS) – vervolgonderzoek in januari
 - o probleemanalyse (ind cijfers, aandacht consequenties ALO-kop en arbeidszels)
 - o verkenning van oplossingen en deze scoren op voor- en nadelen. Maatwerk afschaffen trouwtax en alternatieven onderzoeken.
 - o politieke besluitvorming
- Actiepunt besproken met [] (check); knellende punten bij partnerschap ophalen uit organisatie.

Betrokken collega's

[] (knellende punten ophalen organisatie), [] en [] (onderzoek SZW), [] (onderzoek SZW), [] (beantwoording vraag lid Hijink), [] (RM)

2. Update casussen schrijnende gevallen

Lopende/toegezegde acties

- Oprichting Interdepartementale werkgroep (J&V, BZK, SZW, VWS en FIN) gericht op problematiek rond gezinnen waarvan één van de partners geen verblijfsrecht heeft, waardoor als gevolg van het koppingsbeginsel de rechtmatig verblijvende partner geen aanspraak kan maken op toeslagen (zie ook punt 5 update casussen schrijnende gevallen)
- In kaart brengen vervolg pilot gericht op versneld toekennen van kinderbijslag en kindgebonden budget aan vrouwen die met hun kind(eren) in de vrouwenopvang terecht komen.
- Onderzoek naar opties alternatief toeslagenstelsel
- Kabinet blijft kijken of er oplossingen mogelijk zijn voor schrijnende situaties in het huidige stelsel. Waar nodig zal hier nader onderzoek naar worden gedaan.

Lijst schrijnende gevallen – op prijs

5. Intrekking met terugwerkende kracht van verblijfsvergunning kan leiden tot schrijnende gevallen → Indien een definitief vastgestelde beschikking wordt herzien bestaat er ruimte om de intrekking van de verblijfsvergunning niet mee te nemen. In de voorschotfase (hierna: VT) en bij definitieve toekenning is dat (nog) niet zo. Ten aanzien van deze problematiek is een interdepartementale werkgroep opgericht (J&V, BZK, SZW, VWS en FIN). Deze werkgroep buigt zich over mogelijke oplossingen voor (onder andere) de situatie waar de verblijfsvergunning van een statushouder wordt ingetrokken en deze persoon daardoor met terugwerkende kracht het recht op toeslagen verliest.

12. Casus 2 beurspromovendi → De Wet kinderopvang stelt als voorwaarde dat de aanvrager van de kinderopvangtoeslag betaalde arbeid moet verrichten. De rechtspositie van de promotiestudent en beurspromovendus is afhankelijk van de relatie met de universiteit en de wijze waarop hier feitelijk uitvoering aan wordt gegeven. Onduidelijkheid

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/15/memorie-van-toelichting-wet-verbetering-uitvoering-arbeids-toeslagen>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/05/kamerbrief-oplossingen-voor-schrijnende-situaties>

over het dienstverband leidt tot onduidelijkheid over het recht op kinderopvangtoeslag. Om de onduidelijkheid weg te nemen, kan de universiteit de overeenkomst met de promovendus en de praktische invulling hiervan vooraf laten toetsen door de Belastingdienst. In reactie op Kamervragen van het lid Westerveld (Kamerstukken II, 2018/2019, nr. 1925) is dit nader toegelicht.

24. Co-ouders: behoefte aan verdelen KGB en ALO-kop. Co-ouders dragen beide zorg voor de kinderen, echter slechts één van de ouders ontvangt KGB → Naar aanleiding van het rapport Kind van de rekening van de Nationale ombudsman is een aantal verbeteringen gesignaleerd (Kamerstukken II, 2019-2020, 26 448, nr. 628). De problematiek rond het overdragen van het kindgebonden budget aan de minstverdienende partner is daarmee opgelost. In reactie op Kamervragen van het lid Bruins (Kamerstukken II, 2019-2020, nr. 2373) is aangegeven dat het in tegenstelling tot de kinderbijslag het juridisch en technisch niet mogelijk is het kindgebonden budget evenredig over de co-ouders te verdelen.

Kamerbrief met reactie op de motie Omtzigt en Van Weyenberg over de lijst schrijnende situaties⁶

Reeds genomen maatregelen

- Hardheidsclausule
- Proportioneel vaststellen kinderopvangtoeslag en matigen van terugvorderingen
- Huurtoeslag: o.a. mogelijkheid tot beroep op uitzondering verruimd naar uiterlijk 5 jaar; beroep op uitzondering verruimd naar bijzondere situaties bij verzorgingsbehoefte, optie buiten beschouwing laten inkomensbestanddelen
- Kindgebonden budget: voorkoming terugvorderingen statushouders ALO-kop, eventuele betalingsregeling. Zie ook punt 23 update casussen schrijnende gevallen.

Aangekondigde stappen: [PM] wie betrokken vanuit minfin/TSL?

- Oprichting interdepartementale werkgroep (J&V, BZK, SZW, WVS en FIN). WG Deze werkgroep die zich buigt over zorg kindermobdsman over problematiek rond gezinnen waarvan één van de partners geen verblijfsrecht heeft, waardoor als gevolg van het koppingsbeginsel de rechtmatig verblijvende partner geen aanspraak kan maken op toeslagen. Zie ook punt 5 update casussen schrijnende gevallen.
- De afgelopen maanden is door vrouwenopvangorganisatie Moviera, de Sociale Verzekeringsbank en de Belastingdienst/Toeslagen in opdracht van het Ministerie van WVS een pilot uitgevoerd die gericht was op versneld toekennen van kinderbijslag en kindgebonden budget aan vrouwen die met hun kind(eren) in de vrouwenopvang terecht komen. Op dit moment wordt gezien hoe vervolg kan worden gegeven aan de pilot, en zo ja hoe de uitkomsten kunnen leiden tot afspraken over een structurele werkwijze.

Belastingplan 2021 – Wetsvoorstel verbetering uitvoerbaarheid Toeslagen

- Partnerbegrip (zie hierboven)
- Veerkerheid partner zoigtoeslag
- Kinderopvangtoeslag ook voor gehuwden met een gedetineerde partner
- Kinderopvangtoeslag voor huishoudens met partner met permanente Wlz-indicatie
- Terugbrengen van de menselijke maat en verbeteren praktische rechtsbescherming

Nader onderzoek nodig

- Onderzoek naar opties alternatief toeslagenstelsel
- Kabinet blijft kijken of er oplossingen mogelijk zijn voor schrijnende situaties in het huidige stelsel. Waar nodig zal hier nader onderzoek naar worden gedaan.

3. 21 punten lijst

Lopende/toegezende acties

PM: check

⁶ <https://www.njksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/05/kamerbrief-oplossingen-voor-schrijnende-situaties>

4. Vraag Omtzigt over harde aanpak inkomensafhankelijke bijdrage Zvw/zorgpremie	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	
- In reactie op de Kamervraag is aangegeven dat de Kamer hier voorafgaande aan het notaoverleg van 1 februari over wordt geïnformeerd (onderdeel Kamerbrief Notaoverleg 1 februari, <u>verzending voorafgaande op 18/01</u>, olv UHB: []). O.a. DGFZ en VWS betrokken bij beantwoording. - DGFZ geeft aan dat eind januari een gesprek tussen Stas TD en minister van Medische Zorg plaats heeft over signalen en hardheden. De mogelijke hardheid bij het niet betalen van de zorgpremie zou eventueel in dit gesprek meegenomen kunnen worden.	
<u>Vraag hardheid en bevindingen tot dusver</u>	
- Omtzigt heeft tijdens het AO van 2 december en n.v.v. VGR KOT vragen gesteld over de tussentijdse rapportage raadspersonen. Specifiek de vraag (1) welke harde aanpak er was bij autobelastingen en bij de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw, (2) er aanleiding is om te denken dat hierbij te hard gehandeld is. Bijgevoegd de relevante passages. - Een aantal collega's (waaronder []) heeft naar de vraag gekeken en geeft aan in het geval van de ZVW-premie geen aanleiding te zien om te veronderstellen dat er hard is gehandeld, er zijn ook geen verhalen waaruit dit blijkt. - Als het gaat om de inname premie ziektekosten is er wel een relevant punt: burgers die langer dan 6 maanden hun ziektekostenverzekering niet (kunnen) betalen worden overgebracht naar het CAK voor betaling van hun premie. Die ligt veelal hoger dan ze gewend waren, daarnaast wijst de raadspersoon op de boetes. Het CAK zorgt ervoor dat de zorgtoeslag vanaf dat moment door het CJIB wordt ontvangen, die het verrekant met de te betalen premie. <u>Een eerste analyse over 2019-2020 laat zien dat dit gedurende een jaar om zo'n 80.000 tot 100.000 burgers gaat.</u> Het restant premie wordt ingevorderd door het CJIB. De burger moet ook het nog schuldige bedrag aan de ziektekostenverzekering betalen. - <u>Herhaald is dat een groot deel van de burgers die door de kindertoeslag problematisch zijn getroffen ook op dit punt in de problemen zijn gekomen.</u> Hier zit nog een mogelijke hardheid; buiten hun schuld is men in deze vervolg problemen met de ziektekostenverzekeringsschuld terecht gekomen. Op dit moment wordt gewerkt aan een analyse van de overlap tussen de UHT en de populatie waarbij zorgtoeslag is omgeleid (zie hieronder). - Ondertussen blijkt uit navraag bij de raadspersonen dat zij tot nu toe geen signalen hebben ontvangen dat bij de toepassing van de genoemde regelingen door de uitvoerende organisatie harder gehandeld zou zijn dan is neergelegd in de regelgeving. Zij hebben met de betreffende passage enkel de context willen schetsen waarbinnen de uitvoering van het toeslagstelsel is vormgegeven. Voorbeelden van de punitieve aanpak die gebruikt worden zijn aangifte motorrijtuigenbelasting en de premie ziektekosten waarbij onverzekerden een boete krijgen en na 2 boetes een zorgverzekering door het CAK wordt afgesloten. - NB: een werkgroep o.l.v. DGFZ met vertegenwoordiging van VWS, BZK en SZW heeft geen reden gezien om de hardheidsregeling te verbreden (zie punt 5).	
<u>Proces en afstemming</u>	
- De volgende punten zijn/worden op dit moment uitgezocht: - o Mogelijke hardheid van de ZVW-premie (zie hierboven) - [] en [] - o Hardheid bij de zorgverzekering: aantal burgers dat te maken heeft met omleiding en overlap met de populatie UHT - [] - o Beleidssintentie van omleiding zorgverzekering: vraag welke ruimte het CJIB heeft om mild te zijn bij invordering, vraag of het CAK gebruik maakt van informatie uit FSV/andere bron - [] en VWS. - o Duiding rapportage raadspersonen - [] en [] - Vanuit DGFZ is [] betrokken. [] geeft aan dat eind januari een gesprek tussen Stas TD en minister van Medische Zorg plaats heeft over signalen en hardheden. De mogelijke hardheid bij het niet betalen van de zorgpremie zou eventueel in dit gesprek meegenomen kunnen worden. - In reactie op de Kamervraag is aangegeven dat de Kamer hier voorafgaande aan het notaoverleg van 1 februari over wordt geïnformeerd (onderdeel Kamerbrief Notaoverleg 1 februari, <u>verzending voorafgaande op 18/01</u>, olv UHB: []).	
5. Interdepartementale werkgroep over uitbreiding herstel	
<u>Lopende/toegezegde acties</u>	

- Nieuwe werkgroep wordt ingericht om inhoudelijke uitwerking van regelingen voor andere toeslagen vorm te geven (compensatieregeling/ O/GS regeling). Er is geen reden gezien om de hardheidsregeling te verbreden.	
<u>Werkgroep verbreding herstelregelingen</u> - Een werkgroep o.l.v. DGfZ met vertegenwoordiging van VWS, BZK en SZW heeft geen reden gezien om de hardheidsregeling te verbreden. Vooralnog zijn, na analyse van de wet- en regelgeving, bij andere toeslagen geen hardheden met dezelfde omvang en verstreckende gevolgen als bij de kinderopvangtoeslag gevonden (zie ook beantwoording vraag 57 nav VGR KOT). - Er wordt een nieuwe groep samengesteld om uitwerking te geven aan de compensatieregeling en OGS regeling voor andere toeslagen. <u>Beantwoording vraag 57 nav VGR KOT²</u> 57. Gaat nog apart onderzocht worden of er mensen bij niet-KO-toeslagen slachtoffer zijn geworden van de hardheid van het systeem, ondanks dat deze hardheid anders vormgegeven is bij andere toeslagen dan de KOT? Vooralnog zijn, na analyse van de wet- en regelgeving, bij andere toeslagen geen hardheden met dezelfde omvang en verstreckende gevolgen als bij de kinderopvangtoeslag gevonden. Van een hardheid kan worden gesproken indien de gevolgen van het door de toeslaggerechtigde niet geheel volgens de regels handelen zodanig onavenredig zijn dat sprake is van een evidente onbillijke uitwerking (zoals bij het "alles of niets" karakter). Anders dan bij de compensatieregeling gaat het bij de hardheidsregeling niet over het verkeerd of vooringenomen handelen van de overheid, maar over de verstreckende gevolgen die de uitvoering van wetgeving heeft voor belanghebbenden. Wet- en regelgeving kunnen bepaalde gevolgen hebben in de praktijk die niet zijn beoogd door de wetgever. Normaal gesproken worden deze wet- en regelgeving gewijzigd zonder daarbij herstel te bieden aan burgers die met deze negatieve gevolgen te maken hebben gehad. Het kabinet heeft in geval van de kinderopvangtoeslag echter gekozen om niet alleen de wet- en regelgeving te wijzigen maar ook 15 jaar beleid te herstellen via de hardheidsregeling. De verstreckende gevolgen die het kinderopvangtoeslagstelsel heeft gehad op gezinnen rechtvaardigt volgens het kabinet deze niet gebruikelijke stap.	
6. Overige punten (PM, nader uitzoeken)	
- Gewerkte urenlijst, PM, check - Signalen bezwaarmede verkeren toeslaggenrDO: - o KOT-zaak waarin ex-geen informatie wil geven over de uren die hij als ZZP-er heeft gewerkt: waardoor wij niet kunnen toetsen of de opvanguren in verhouding zijn tot de toeslaguren. Belidsafdeling maar die wilde het niet doorzetten naar het Ministerie omdat dit een strikte wettoepassing nastreeft. B&T verwees naar een situatie waarin de vader een halfjaar in coma was geweest n.a.v. een ongeluk. Omdat hij in die periode niet werkte, was de KOT stopgezet c.q. teruggevorderd. Het Ministerie was desgevraagd niet gevoelig voor het argument dat de vader gezien zijn toestand niet voor de kinderen kon zorgen. - o Huurtoeslag en vermogen. Het wordt als zeer onrechtvaardig beschouwd om n.a.v. een relatief klein voordeel uit sparen en beleggen een veel hoger bedrag huurtoeslag te moeten terugbetalen. - Vermogensuitzonderingen slachtoffers jeugdzorg. Uitzondering mogelijk (NB: coulanche, niet met hardheid te maken)	

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/14/lijst-van-feitelijke-vragen-vierde-voortgangsrapportage-kinderopvangtoeslag>